

ایران؛ آغاز شکاف میان انگلیس و شوروی

۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۵ ساعت ۱۸:۴۶

سریدر بولارد: قراین نشان می‌دهد که دولت شوروی قصد دارد قبل از ترک شمال ایران عقاید کمونیستی را در این منطقه اشاعه دهد، البته در صورتی که اصلاً قصد ترک آنجا را داشته باشد.

گرچه انگلیس و شوروی در برابر سیاست‌های تجاوزگرایانه آلمان، با یکدیگر متحد شدند؛ اما به فاصله کمی بعد از پیروزی‌های اولیه، منافع دو کشور در ایران با یکدیگر تلاقی یافت و موضوع گسترش کمونیست‌ها باعث ترس و وحشت انگلیس و آغاز اختلافات دو کشور گردید:

«اشغال ایران و بیرون کردن شاه سالخورده هنوز تکمیل نشده بود که تصور واهی همکاری انگلیس و شوروی شروع به محو شدن کرد. در سوم اکتبر ۱۹۴۱ [۱۱ مهر ۱۳۲۰] سر ریدر بولارد نسبت به «علائمی دایر بر اینکه مقامات شوروی در ایران به ما بدگمان هستند» هشدار داد و نوشت: «قراین نشان می‌دهد که دولت شوروی قصد دارد قبل از ترک شمال ایران عقاید کمونیستی را در این منطقه اشاعه دهد، البته در صورتی که اصلاً قصد ترک آنجا را داشته باشد.» توصیه او مبنی بر این بود که «اگرچه سیاست ما در جهت ارسال هرچه بیشتر ذخایر و مهمات جنگی به شوروی است، ولی باید مخالف سیاست نهائی روسیه باشد که بلعیدن ایران است.» به دنبال آزادی‌هایی که بلافاصله پس از سقوط رضاشاه به مردم داده شده بسیاری از کمونیست‌های ایرانی از زندان آزاد شدند و بی‌درنگ با پشتیبانی شوروی حزب توده را تأسیس کردند و از طریق نظارت عملی خود بر منطقه اشغالی شوروی بزودی تبدیل به یکی از احزاب سیاسی مهم شدند. مأموران شوروی در شتابی که در تسلط بر ایران داشتند وقت را تلف نکرده حتی در ماه اکتبر با وزیر جنگ ایران تماس گرفتند و از وی خواستند رهبری یک انقلاب طرفدار شوروی را برعهده بگیرد. از آنجائی که دولت شوروی توصیه‌های انگلستان را در مورد عدم دخالت در امور داخلی ایران نادیده می‌گرفت، بولارد بمنظور تسهیل در امضای پیمان اتحاد بین ایران و انگلستان و شوروی فشار وارد ساخت که کلیه نیروهای متفقین از تهران عقب بنشینند. اما اسمیرنوف سفیر شوروی با تخلیه قوای آن کشور از تهران تا مادامی که اوضاع روال عادی پیدا نکرده است مخالفت ورزید.»

منبع: ریچارد ا. استورات، در آخرین روزهای رضاشاه، تهاجم روس و انگلیس به ایران در شهریور ۱۳۲۰، ترجمه عبدالرضا هوشنگ

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۵۰۳۱۹/ایران-آغاز-میان-شکاف-ایران>